

Várákozók számának jelentése a 2016. augusztus 1-jei állapot szerint

BEVEZETŐ

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 20. § (2a) bekezdése szerint 2016. május 1-től a fenntartó – a szociális szolgáltatások területi lefedettségének megállapítása érdekében – a hónap első napján az általa fenntartott szociális szolgáltatóknál, intézményeknél nyilvántartásban lévő kérelmezők (a továbbiakban: várákozók) Társadalombiztosítási Azonosító Jelét (a továbbiakban: TAJ) szociális szolgáltatóként, intézményenként (székhelyenként, telephelyenként) minden hónap 5. napjáig megküldi a szociális hatóságnak.

Nem kell a várákozók TAJ adatát jelentenie annak a fenntartónak, amelynek kizárólag az alábbi szolgáltatások valamelyik nyújtja:

- családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, nép-konyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka, nappali melegedő és éjjeli menedékhely.

A várákozók jelentése az Igénybevevői Nyilvántartásban (közismert nevén: KENYSZI-ben) (<https://tevadmin.nrszh.hu/tevadmin/Fooldal.xhtml>) kialakított elektronikus felületen történik, amelyet a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal működtet, mint szociális hatóság. A várákozók jelentését az KENYSZI-ben adatszolgáltatói jogosultsággal rendelkező személy adhatja le.

Mint minden ilyen típusú adatgyűjtés esetén, itt is számolni kell a jelentés felfutásának időszakával. Az 2016. május-július hónapokban a jelentési hajlandóság alig 50% körül mozgott, de volt, hogy azt sem érte el. A vizsgált, 2016. augusztusi hónapban a szolgáltatók több mint egyharmada nem jelentett. Az elemzés adatainak az értékelésénél ezt figyelembe kell venni, mivel az adathiány torzíthat az adatsor különböző ismérvek szerinti megoszlásain. Tekintettel arra, hogy a torzítás természete csak részben azonosítható, a mértékét pedig csak óvatosan becsülhetjük, a számított értékeket csupán bizonyos tűréshatárral fogadhatjuk el a szociális ellátórendszerre igaz jellemzőknek. Bizonyos tendenciák ennek ellenére kirajzolódnak az adatokból (mind a szolgáltatásra várákozókkal mind a nem jelentőkkel kapcsolatban). Ezeket az adatok bemutatása után röviden összefoglaljuk az elemzés egyes fejezeteinek a végén.

A fentiek figyelembe vételével két terület áll jelen elemzés fókuszában:

1. A vizsgált időszakban jelentett várákozók jellemzői (szolgáltatás, fenntartó típus szerint stb.).
2. A jelentési hajlandóság és annak bizonyos változásai

A várákozók adatait és a jelentési hajlandóságot vizsgáló fejezetre is igaz, hogy alapvetően a következő magyarázó változók mentén vizsgáljuk az adatsorokat: ellátási forma, típus (esetleg altípus), és a fenntartó típusa. Egy-két esetben pedig bevonjuk a területi és egyes demográfiai szempontokat is.

1. A JELENTETT VÁRAKOZÓK ÉS A SZOLGÁLTATÁSOKRA VÁRAKOZÁS JELLEMZŐI

A 2016. augusztus 1-re jelentett adatok szerint a jelentésre kötelezett szolgáltatók 25 822 főt regisztráltak TAJ azonosítóval, illetve 788 főt TAJ azonosító nélkül. Az összes jelentett várakozó 97,6%-a TAJ azonosítóval rögzített személy. A szociális szolgáltatásokat igénybevételére irányuló kérelem benyújtására nincs jogszabályi korlátozás, ebből következően ugyanazon kérelmező párhuzamosan több szolgáltatás, vagy ugyanazon szolgáltatás vonatkozásában több eltérő szolgáltatónál is megjelenhet várakozóként. A többszörös jelentési lehetőség alapján így összesen 33 004 jelentési soron adtak le várakozókra jelentést a szolgáltatók, amelyből megállapítható, hogy a várakozók közel egy-harmada (27,8%) több helyen nyújtott be szociális szolgáltatásra igényt. (A TAJ azonosító nélkül jelentett várakozók körében (mivel csak kódszámmal és sorszámmal jelenthetőek) természetesen nem állapítható meg az ismétlődések száma, aránya. A TAJ azonosító nélkül rögzített várakozók alacsony, 2,4%-os aránya azonban a teljes értékelés megállapításait érdemben elhanyagolható mértékben befolyásolja, ezért az elemzésben a TAJ azonosító nélkül jelentetteket együtt elemezzük a TAJ azonosítóval rendelkezőkkel).

A 2016. május-július hónapokhoz képest a vizsgált időszakban összességében 22,2%-kal emelkedett a várakozók száma (összes várakozó ismétlődésekkel). Ezzel együtt a 2016. május óta leadott jelentések közül a legmagasabb értékeket regisztráltuk a vizsgált táblában (lásd 1. táblázat).

1. táblázat – Várakozók alapmegoszlásai havonta (fő és %)

Jelentők	május fő	június fő	július fő	augusztus fő	augusztus %
TAJ-számmal	27 063	27 504	25 061	32 216	97,6%
TAJ-szám nélkül	622	502	460	788	2,4%
Összes várakozó (TAJ ismétlődésekkel)	27 685	28 006	25 521	33 004	100,0%
Tényleges várakozó (TAJ ismétlődések nélkül) ¹	23 475	23 011	21 118	25 822	

Ha az ismétlődések (vagyis a többször megjelenő TAJ azonosítók) eltávolítása után vizsgáljuk a megoszlási értékeket, akkor is mintegy 18,2%-pontos növekedést érzékelünk az előző hónaphoz képest a jelentett várakozók abszolút számában. A legmagasabb korábbi értékhez viszonyítva 9%-os a növekedés.

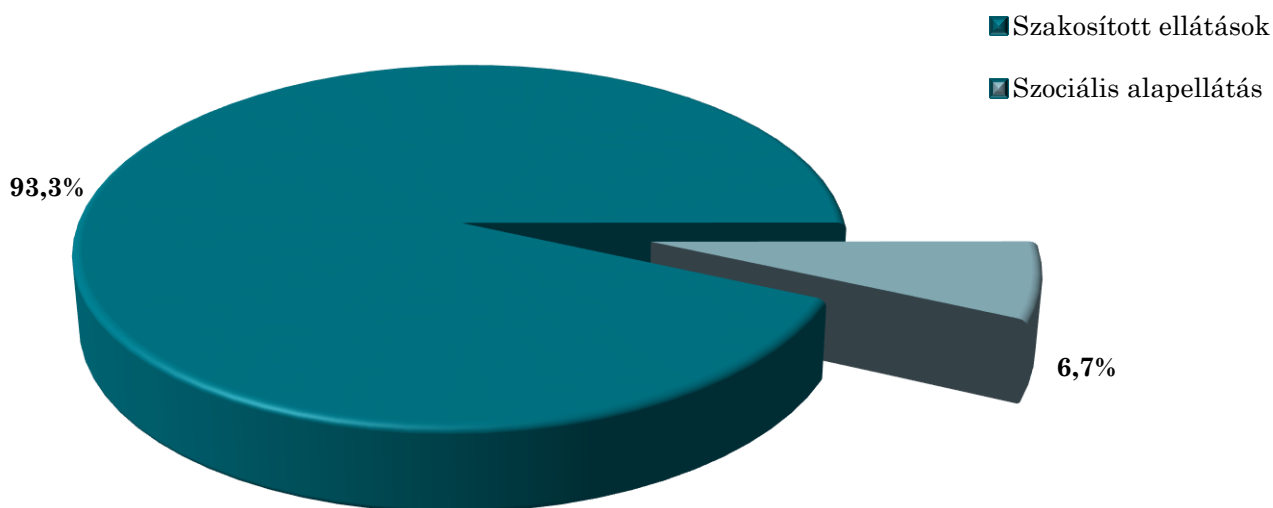
A vizsgált négy (2016. május, június, július és augusztus) hónap alapján azonban még inkább hektikusnak mondhatóak az adatok (habár optimista megközelítéssel, ha a szezonális hatást, vagyis a nyár jelentésre gyakorolt esetleges hatását beszámítjuk, a jelentések számának emelkedése a jelentési hajlandóság növekedését is jelentheti).

¹ A TAJ-számmal nem rendelkezők esetén esetlegesen meglévő átfedéseket nem számolva.

1.1. A JELENTETT VÁRAKOZÓK JELLEMZŐI

A várakozók ellátási formák szerinti megoszlása – mára mondhatjuk – jellemző képet mutat (lásd 1. diagram).

1. diagram – Várakozók megoszlása ellátási formák szerint (duplikációk szűrésével, %)

A várakozók döntő többsége a szakosított ellátásokban szeretne szolgáltatáshoz jutni. Mindössze az összes várakozó 6,7%-a szociális alapellátásra várók aránya. Ez – mostanra nem túlzás állítani – tendenciózus jellemzője a várakozók által benyújtott igényeknek (a korábbi hónapokban 7-9% volt az alapellátásra várók aránya). Mindez ellátási típus és altípus szerint a következő mintázatot mutatja (2. táblázat).

2. táblázat – Várakozók megoszlása ellátási típus és altípus szerint

Ellátástípus	Altípus	TAJ-szám-mal várakozók (fő)	TAJ nélkül várakozók (fő)	Összes várakozó (fő)	Várakozók aránya összes várakozóban (%)	100 ellátott-ra jutó várakozó ²
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek otthona	1260	4	1264	4,65%	9,56
	Hajléktalanok otthona	185		185	0,68%	41,48
	Idősek otthona	18 573	94	18 667	68,60%	34,91
	Pszichiátriai betegek otthona	2084	52	2136	7,85%	25,49
	Szenvedélybetegek otthona	287	7	294	1,08%	21,03
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek gondozóháza	100	2	102	0,37%	31,88
	Hajléktalan személyek átmeneti szállása	595	24	619	2,27%	11,25
	Időskorúak gondozóháza	1588	19	1607	5,91%	47,76
	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	70		70	0,26%	69,31
	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	14		14	0,05%	10,22
Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	553	14	567	2,08%	0,42
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	583	19	602	2,21%	2,10
Közösségi ellátások	Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	23	1	24	0,09%	0,50
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	91	2	93	0,34%	2,51
Lakóotthoni ellátás	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	148	21	169	0,62%	13,70
	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	23		23	0,08%	5,75
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	7		7	0,03%	3,33
	Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	2		2	0,01%	2,27

² A házi segítségnyújtás esetén ellátható személyek számához, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén jelzőké-szülékhez, közösségi ellátás esetén átlag ellátotthoz, támogató szolgálat esetén átlag ellátotthoz számolva, altípusos bontás nélkül.

Ellátástípus	Altípus	TAJ-szám-mal várakozók (fő)	TAJ nélkül várakozók (fő)	Összes várakozó (fő)	Várakozók aránya összes várakozóban (%)	100 ellátott-ra jutó várakozó
Nappali ellátás	Fogyatékos személyek nappali ellátása	145	6	151	0,55%	1,86
	Időskorúak nappali ellátása	99	16	115	0,42%	0,29
	Pszichiátriai betegek nappali ellátása	18		18	0,07%	0,55
	Szenvedélybetegek nappali ellátása	62	2	64	0,24%	1,88
Rehabilitációs intézményi ellátás	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	78	1	79	0,29%	9,73
	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	31	3	34	0,12%	13,82
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	6		6	0,02%	4,69
	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	23	1	24	0,09%	4,40
Szociális étkeztetés	Egyéb főzőhely	38		38	0,14%	
	Szociális konyha	61		61	0,22%	0,07 ³
Támogató szolgáltatás	Szállítás	53	3	56	0,21%	
	Személyi segítség	21	3	24	0,09%	
	Személyi segítség - Szállításhoz kapcsolódó személyi segítség	13	1	14	0,05%	1,25 ⁴
Támogatott lakhatás	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	73	2	75	0,28%	8,87
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	6	1	7	0,03%	1,88
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	1		1	0,00%	0,48
Összesen		26 914	298	27 212⁵		

³ Az altípusokat együtt számolva, az átlagos napi igénybe vevők számát alapul véve.

⁴ Mindhárom ellátási altípust együtt számolva.

⁵ Az összesítés azért tér el a korábbi táblázattól, mert az összerendelések miatt (típus, altípus) bizonyos elemek többször jelennek meg, egyesek többféle szolgáltatási altípusba is bekerülnek.

A legkiemelkedőbb várakozói létszámokat az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátástípusban regisztráltuk. A fogyatékos személyek otthona 4,65%, az idősek otthona 68,6%, a pszichiátriai betegek otthona 7,85%-ban jegyzi a várakozókat. E három szolgáltatás az összes várakozó 81,1%-áért felel. Az ellátás típusok második, jelentősebb képviselője az átmeneti ellátást nyújtó intézményi ellátás, amelyben az időskorúak gondozóháza 5,91%-ban, a hajléktalan személyek átmeneti szállása 2,27%-ban veszi ki a részét a várakozói sokaságból. Az alapellátások közül csupán a házi segítség-nyújtás (2,27%) és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (2,21%) jelenik meg relatív nagyobb mértékben.

Az *idősellátás* körébe sorolt ellátási típusok, altípusok dominanciája vitathatatlan. A maga 68,6%-os arányával pedig az idősek otthona kiemelkedik az ellátástípusok közül.

Gyakoriságot tekintve a további helyeken, de az előzőektől nagyságrendekkel kisebb mértékben jelennek meg a *pszichiátriai betegek, a fogyatékkal élők és a hajléktalan személyek* a várakozók között.

A szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett férőhely számokkal, ellátotti számmal a 100 főre vetített várakozók arányát vizsgálva kicsit módosul a kép. Az idősek otthonában 34,9 fő, a pszichiátriai betegek otthonában 25,5 fő, az időskorúak gondozóházában 47,8 fő várakozó jut minden 100 fő ellátottra. Bár egyéb szolgáltatások tekintetében is megjelennek magas arányt mutató értékek (pl. pszichiátriai betegek átmeneti otthonaiban 69,3 fő a 100 főre jutó várakozók száma), ezekben az esetekben az ellátottak és a várakozók száma is alacsony, ezért, bár a két érték aránya magas, a várakozók számára csekély a hatásuk (miközben szakmapolitikailag ezek figyelemmel kísérése és esetleges megoldások keresése fontos lehet).

A várakozók egy jelentős része nem új kliense a szociális szolgáltatásoknak, hanem jelenleg is igénybe vesz szociális szolgáltatást.

1.2. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁST MÁR IGÉNYBEVEVŐ VÁRAKOZÓK IGÉNYBEVÉTELI JELLEZŐI

A vizsgált időszakra 12 600 olyan TAJ azonosítót rögzítettek, amellyel az adott hónapban valamilyen szociális szolgáltatást vettek igénybe (élő igénylés). Vagyis a várakozólistán lévő összes várakozó⁶ 48,8%-a jelenleg is vesz (vett) igénybe szociális szolgáltatást (duplikációk nélkül, érintettre számolva). Ugyanakkor, mivel TAJ azonosító rögzítése nélkül is lehet 60 napig szolgáltatást igénybe venni (és esetenként hiányoznak is TAJ azonosítók), további egyezések is lehetnek a várakozók és a szolgáltatást már igénybe vevők között, amelynek aránya természetesen nem ismert.

Az ismert TAJ azonosítók alapján a következő mértékben vettek igénybe a várakozók szolgáltatásokat a vizsgált időszakban (3. táblázat).

⁶ Duplikációk szűrése után.

3. táblázat – A TAJ-azonosítók alapján az érintett várakozók jelenlegi igénybevételei

Ellátástípus	Ellátás altípus	n.a.	Férfi	Nő	Össz.
<i>Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek otthona	54	132	108	294
	Hajléktalanok otthona	9	15	3	27
	Idősek otthona	298	412	995	1705
	Pszichiátriai betegek otthona	67	106	104	277
	Szenvedélybetegek otthona	5	31	10	46
<i>Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás</i>	Éjjeli menedékhely	107	297	140	544
	Fogyatékos személyek gondozóháza	10	29	24	63
	Hajléktalan személyek átmeneti szállása	75	259	110	444
	Időskorúak gondozóháza	151	152	556	859
	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	6	13	12	31
	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	2	6	1	9
<i>Bölcsőde</i>	Bölcsőde	2			2
<i>Családok átmeneti otthona</i>	Családok átmeneti otthona	1		2	3
<i>Családsegítés</i>	Családsegítés	24	71	83	178
<i>Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás</i>	Család- és gyermekjóléti központ	2	13	19	34
	Család- és gyermekjóléti szolgálat	50	123	128	301
<i>Gyermekjóléti szolgáltatás</i>	Gyermekjóléti központ	1	2	5	8
	Gyermekjóléti szolgálat	3	16	8	27
<i>Gyermekotthon</i>	Otthont nyújtó ellátás - Gyermekotthon	2	3	3	8
	Otthont nyújtó ellátás - Központi speciális gyermekotthon	0	1		1
	Otthont nyújtó ellátás - Különleges gyermekotthon	0	6	3	9
	Otthont nyújtó ellátás - Különleges lakásotthon	0	3	2	5
	Otthont nyújtó ellátás - Lakásotthon	1	1	4	6
	Utógondozói ellátás - Gyermekotthon	4	6	8	18
	Utógondozói ellátás - Különleges gyermekotthon	1	2	3	6
	Utógondozói ellátás - Különleges lakásotthon	6	8	5	19
	Utógondozói ellátás - Lakásotthon		3	1	4
<i>Házi segítségnyújtás</i>	Házi segítségnyújtás	836	689	2404	3929
<i>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</i>	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	272	149	684	1105
<i>Közösségi ellátások</i>	Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	22	44	61	127
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	16	25	15	56

Ellátástípus	Ellátás altípus	n.a.	Férfi	Nő	Össz.
<i>Külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátás</i>	Utógondozói ellátás - Gyermekotthon által működtetett külső férőhelyek	0	1		1
<i>Lakóotthoni ellátás</i>	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	5	17	12	34
	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	0	5	6	11
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	0		1	1
	Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	1	2		3
<i>Nappali ellátás</i>	Fogyatékos személyek nappali ellátása	50	131	125	306
	Hajléktalan személyek nappali ellátása	217	615	317	1149
	Időskorúak nappali ellátása	195	180	617	992
	Pszichiátriai betegek nappali ellátása	12	19	18	49
	Szenvedélybetegek nappali ellátása	7	15	13	35
<i>Nevelőszülői hálózat</i>	Otthont nyújtó ellátás - Nevelőszülői hálózat	0	4	4	8
	Utógondozói ellátás - Nevelőszülői hálózat	2	8	8	18
<i>Rehabilitációs intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	8	20	10	38
	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	7	11	4	22
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	2	6	3	11
	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	3	10	2	15
<i>Szociális étkeztetés</i>	Egyéb főzőhely	251	344	806	1401
	Népkonyha	1		1	2
	Szociális konyha	719	760	1784	3263
<i>Támogató szolgáltatás</i>	Támogató szolgáltatás	168	276	374	818
<i>Támogatott lakhatás</i>	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	3	9	9	21
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	0	2		2
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	1			1
<i>Utógondozó otthon</i>	Utógondozói ellátás - Utógondozó lakásotthonnak nem minősülő utógondozó otthon	1	3	2	6
Összesen		3680	5055	9617	18352

A legjelentősebb igénybevételi esetek az idősellátáshoz kötődő szolgáltatásokból kerülnek ki ebben az esetben is. Az időotthoni ellátásban 9,29%, időskorúak gondozóházában 4,68%, házi segítségnyújtásban 21,41%, idősek nappali ellátásában 5,41%-nyi ellátott részesül szolgáltatásban a várakozók közül, amely az összes, várakozóként regisztrált igénybevétel 40,78%-a, vagyis több mint egyharmada. Ha a szociális konyha szolgáltatást is ideszámoljuk (ahol az igénybevevők többsége szintén az idős korosztályból kerül ki (17,78%), akkor a várakozóként is jelentett igénybevevők több mint fele időskorú. Ezen felül relatíve magasabb arányú igénybevételek a támogató szolgáltatásban (4,46%) és a hajléktalan személyek nappali ellátásában (6,26%) jelennek meg.

A már szociális szolgáltatás igénybevevő ellátottak nemi összetétele hozzávetőlegesen megfelel a szociális ellátórendszerre jellemző arányoknak. A szolgáltatást már igénybevevők között 61%, míg a vára­ko­zók között 65,5% a nők aránya.

Ha a domináns ellátotti célcsoportokra (ill. ezeken belül a dominánsan megjelenő szolgáltatások tekintetében, mint a támogató szolgáltatás és a szociális étkeztetés) vizsgáljuk, hogy milyen szolgáltatást vettek igénybe az adott ellátotti célcsoport tagjai szolgáltatást, illetve mire nyújtották be az igényüket, akkor a következő képet kapjuk (4. táblázat).

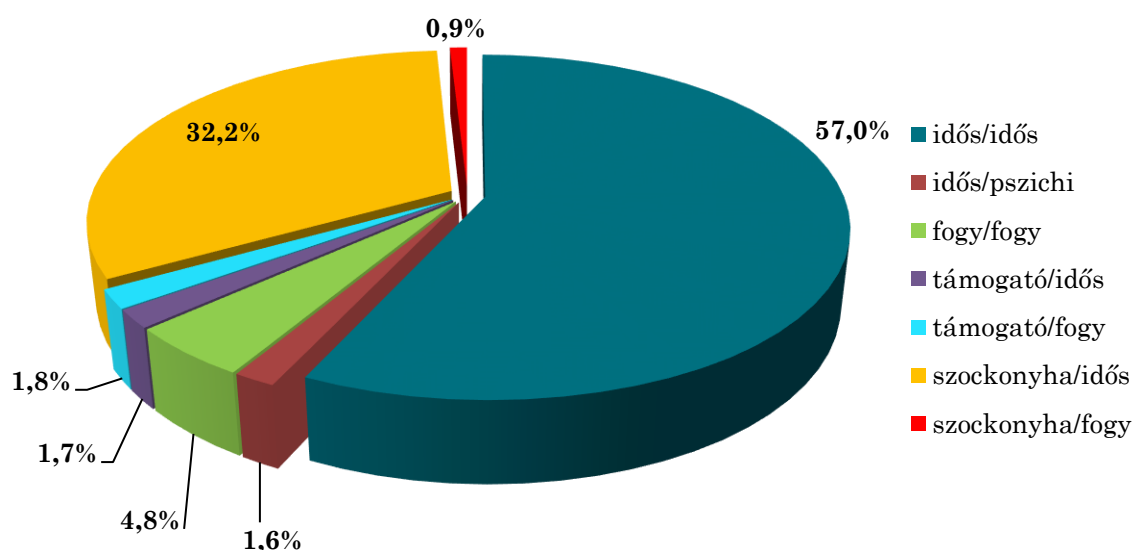
4. táblázat – Ellátott státusszal is bíró vára­ko­zók ellátásai és igényelt szolgáltatásai (minden szolgáltatásra)

Összevont ellátástípusok (domináns megjelenés alapján)	Mit vesznek most igénybe (fő)	Mit vesznek most igénybe (%)	Mire várnak (fő)	Mire várnak (%)
Idősellátás (bentlakásos és nappali)	9 052	46,6%	14 665	75,5%
Fogyatékos ellátás (bentlakásos és nappali)	838	4,3%	1 684	8,7%
Támogató szolgáltatás	904	4,7%	52	0,3%
Szociális konyha	4 954	25,5%	46	0,2%
Egyéb	3 678	18,9%	2 979	15,3%
Összesen	19 426	100,0%	19 426	100,0%

Az idősellátás ezen a téren is meghatározó, mind a vára­ko­zók által jelenleg igényelt szolgáltatásokat, mind a vára­ko­zói státuszt vizsgálva. A legnagyobb számban olyan személyek nyújtottak be idősellátásra igényt, akik jelenleg is valamilyen idősellátás körébe tartozó szolgáltatásban részesülnek.

A fogyatékos személyek ellátásai (a támogató szolgáltatás kivételével) az idősellátáshoz hasonló képet mutatnak, sok igénybevevőre még több vára­ko­zó esik. A szociális konyha és a támogató szolgáltatás esetén találunk nagyobb eltérést, amelyek esetében a jelenleg státuszban lévőek jellemzően nem a most érintett szolgáltatásra várnak, hanem valamilyen egyéb­re (pl. bentlakásos intézetbe való bekerülésre). Bár közel 5 000 fő vára­ko­zóként jelentett igénybevevő részesült szociális étkeztetésben a vizsgált hónapot megelőző hónapban, csupán 46 főt rögzítettek vára­ko­zóként. Közel 1 000 fő vára­ko­zó támogató szolgáltatásban részesült, azonban csupán ennek töredéke, 52 fő adott be ugyanerre a szolgáltatásra igényt. A leggyakoribb jelenleg igényelt szociális szolgáltatás/vára­ko­zó párok megoszlása a következő (2. diagram).

2. diagram – Leggyakoribb jelenlegi státusz/várakozás párok összevont ellátotti körökre

A 4. táblázatot erősíti a 2. diagram idősellátásra vonatkozó értéke. Második legdominánsabb (és jellemző) várakozói státusz a szociális étkeztetésből valamilyen idősellátásba való bekerülésre várakozás. Az érintettek 89,2%-a tartozik ebbe a két kategóriába a leggyakoribb várakozási esetek közül.

Az eddigiekből körvonalazódik egy olyan újabb jellemző, amit az 5. táblázat mutat be részleteiben. Ellátási formák szerint a négy forma mellett egy második változó mentén is megosztottuk az igény-be vevői számokat és arányokat (azonos vagy nem azonos formára várakozók).

5. táblázat – Jelenleg is státuszban lévők igénybe vett szolgáltatásainak és várakozásainak típusos megoszlása ellátási formák szerint (db/%)

Státuszban lévők várakozási típusai ellátási formák szerint	Gyermek alap/ Szakosított felnőtt	Gyermek alap/ Szociális alap	Gyermek szakosított/ Felnőtt szakosított	Szakosított/ Szakosított	Szakosított/alap	Alap/ Szakosított	Alap/ Alap	Összesen
Nem Azonosra vár	64/ 0,33%	17/ 0,09%	115/ 0,59%	0	38/ 0,20%	13 736/ 70,64%	0	13 970/ 71,84%
Azonosra vár	0	0	0	4 604/ 23,68%	0	0	871/ 4,48%	5 475/ 28,16%

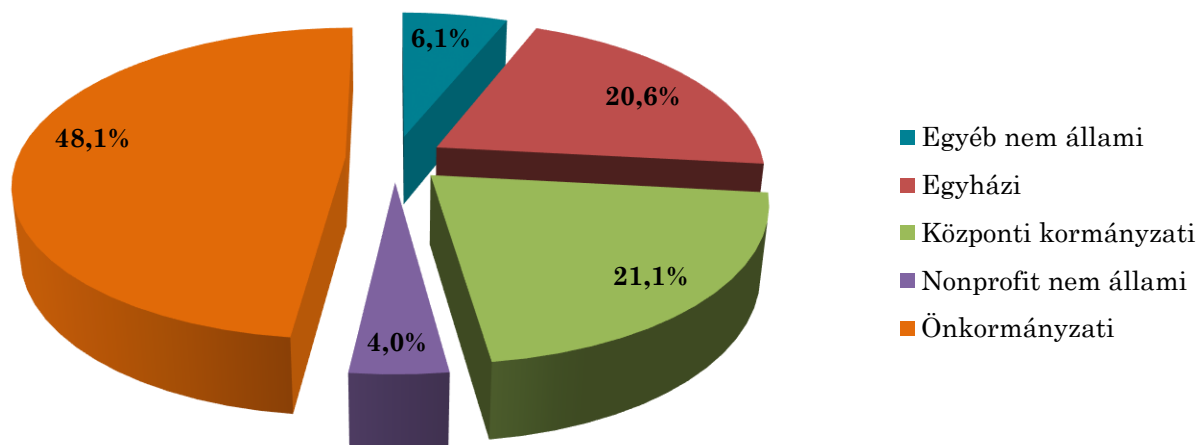
A jelenleg is szociális szolgáltatást igénybevevő várakozók több mint kétharmada (70,64%) alapellátásból szeretne szakosított ellátásba kerülni. A második legnagyobb csoport (23,68%) jelenleg is szakosított ellátásban részesül, és adott be igényt egy azonos vagy másik szakosított ellátásra. A szociális alapellátás esetén lényegesen kisebb azoknak a száma és aránya, akik jelenleg is alapellátásban részesülnek, és a beadott igényük is valamilyen szociális alap-szolgáltatásra vonatkozik (4,48%).

A gyermekvédelmi szakellátásból és gyermekjóléti alapellátásból jellemzően valamilyen fogyatékkal élő személyek bentlakásos ellátására adtak be igényt az érintettek. A jelenleg gyermekvédelmi szakellátásban lévő várakozókon belül az 1%-ot sem érik el. Az ellátási formák szerint az azonos formában lévő és várakozó státuszban lévők aránya nem éri el a már szociális szolgáltatást igénybe vevők egyharmadát sem (28,16%). A meghatározó jelleg tehát a szociális alapellátásból a szakosított ellátásba való bekerülésre várakozás.

1.3. A VÁRAKOZÓK MEGOSZLÁSA A FENNTARTÓ TÍPUSA, VALAMINT TERÜLETI MEGOSZLÁS SZERINT

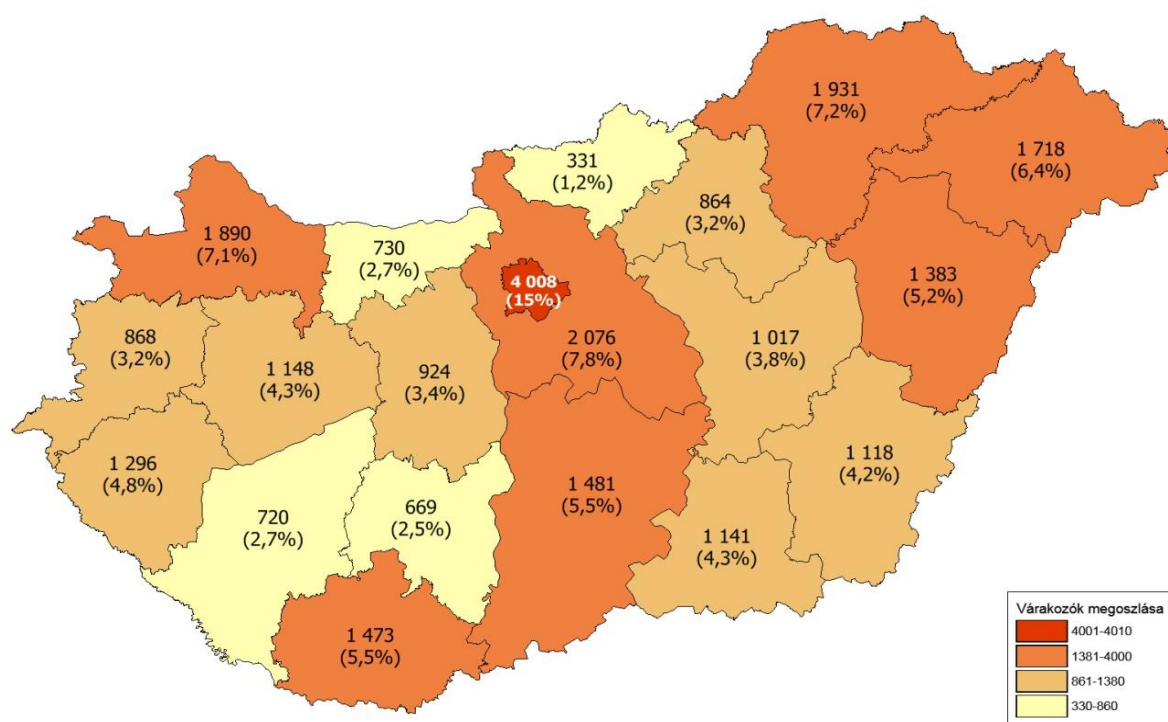
Az előbbi pontokban részletezetteken túl jellemezhetjük a várakozókat a fenntartó típusa és a megyék szerinti megoszlásokkal is (lásd 3. diagram és az 1. térkép).

3. diagram – Várakozók megoszlása fenntartó típusa szerint (duplikációk szűrésével, minden várakozóra)

A legnagyobb arányban (és számban) az önkormányzati fenntartók között jelennek meg a várakozók, amelynek legfőbb oka, hogy a szakosított ellátási típusokban itt találjuk a legtöbb érintett fenntartót, intézményt. Az egyházi és a központi kormányzati szektor közel azonos súllyal jelentett várakozókat augusztus 5-ig. Minden ötödik várakozó e fenntartótípusok egyikében lett regisztrálva. A civil szféra alig 10%-ban rögzített várakozókat, aminek egyik oka, hogy a szakosított ellátásokban kisebb mértékben veszik ki a részüket.

1. térkép – Várakozók számának és arányainak megoszlás megyék szerint (2016. augusztus 1-re jelentett várakozók)

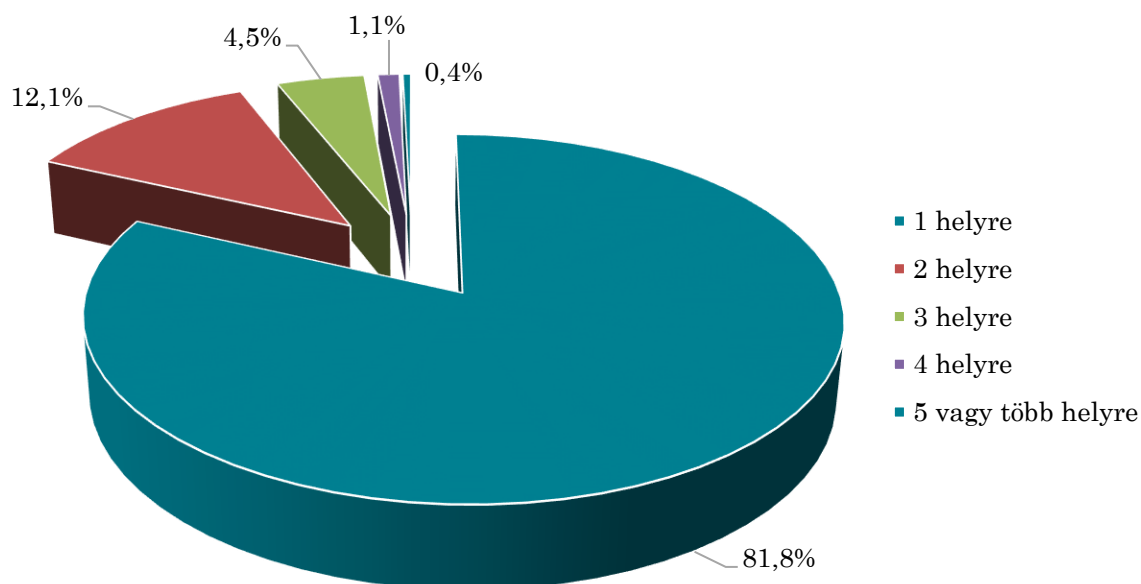

Mivel a várakozók számára leginkább a szolgáltatási forma és típus (azon belül a szakosított ellátások) van hatással (közvetítő változóként pedig a fenntartó típus), ha a megyéknek van is bármiféle hatása a várakozók számára, az leginkább áttételes hatásként értelmezhető. Alapvetően jellemzi az országot (mint általában a szociális szolgáltatásoknál) az északkeleti túlsúly és a középső régió dominanciája.

1.4. TÖBBSZÖRÖS IGÉNYLÉS

A várakozók adatsora egyik jellemzője a többször (több helyre, ellátási típusba) benyújtott igények nagy száma. Az alapmegoszlást az 4. diagram tartalmazza.

4. diagram – Többszörös igénylések alapmegoszlása a benyújtott igénylések száma szerint

A várakozók 81,8%-a egy szolgáltatásra vár, 12,1%-a kettő, 4,5%-a pedig három szolgáltatásra nyújtott be igénybevételi kérelmet egy időben a szolgáltatóknál. 1,1% azon várakozók aránya, akik egy azonos időben négy helyre nyújtottak be szolgáltatási igényt. Ugyanakkor előfordul 5-8, sőt 16 helyre benyújtott igény is, azonban ezek az összes várakozó számát figyelembe véve nem érik el a fél százalékot sem. A szolgáltatásokra beadott igények száma szolgáltatástípus szerint is megjeleníthető (6. táblázat).

6. táblázat – Több szolgáltatásra várók beadott igényeinek megoszlása szolgáltatások között

Ellátástípus	Altípus	1-szeres	2x	3x	4x	5+	Összes
<i>Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek otthona	960	226	52	15	7	1 264
	Hajléktalanok otthona	156	17	7	3		185
	Idősek otthona	15 040	2 351	1001	196	36	18 666
	Pszichiátriai betegek otthona	1 584	343	151	25	22	2 136
	Szenvedélybetegek otthona	246	31	9		7	294
<i>Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek gondozóháza	52	42	3	2	2	101
	Hajléktalan személyek átmeneti szállása	480	33	8	68	21	618
	Időskorúak gondozóháza	602	584	343	43	28	1 615
	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	41	22	5	2		70
	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	7	6	1			14
<i>Házi segítségnyújtás</i>	Házi segítségnyújtás	480	62	6	4	13	566
<i>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</i>	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	527	45	7	4	19	602
<i>Közösségi ellátások</i>	Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	20	3			1	24
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	90	1			2	93
<i>Lakóotthoni ellátás</i>	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	110	26	7	3	21	168
	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	10	13				23
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	5	2				7
	Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	1	1				2
<i>Nappali ellátás</i>	Fogyatékos személyek nappali ellátása	138	5	2		6	151
	Időskorúak nappali ellátása	97	2			15	114
	Pszichiátriai betegek nappali ellátása	16	2				18
	Szenvedélybetegek nappali ellátása	62				2	64

<i>Rehabilitációs intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	68	8	1		1	79
	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	30	1			2	33
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	5		1			6
	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	19	3			2	24
<i>Szociális étkeztetés</i>	Egyéb főzőhely	35	3				38
	Szociális konyha	50	9	1	1		61
<i>Támogató szolgáltatás</i>	Szállítás	30	14	7	2	3	56
	Személyi segítség	4	10	6	1	3	24
	Személyi segítség - Szállításhoz kapcsolódó személyi segítség	1	4	6	2	1	14
<i>Támogatott lakhatás</i>	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	59	9	3	2	2	75
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	4	2			1	7
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	1					1
Összesen		21 030	3880	1627	373	23	27 212

A legdominánsabb szolgáltatás minden téren az idősek otthona. A legtöbb egyszeres és kétszeres igénylést is ide nyújtották be. Ezt követi a pszichiátriai betegek otthona, majd az időskorúak gondozóháza és a jelzőrendszeres segítségnyújtás, illetőleg a házi segítségnyújtás és a hajléktalan személyek átmeneti szállása. Ellátás altípus szerint a legtöbb többszörös igénylést az idősek otthonaiban és az időskorúak gondozóházában találhatjuk. Egyéb szolgáltatásoknál az egyszeres igénylések a jellemzőbbek.

1.5. ÖSSZEFOGLALÁS A VÁRAKOZÓKRA RÖGZÍTETT ADATOK TEKINTETÉBEN

A vizsgált időszakban jelentett adat szerint a következő jellemzőkkel írható le a várakozók csoportja:

- 1) A várakozók száma a jelentési hajlandóság növekedése miatt nőtt 2016 augusztusában.
- 2) A várakozók közel fele jelenleg is igénybe vesz valamilyen szociális szolgáltatást.
- 3) A várakozók dominánsan a szociális szakellátásban jelennek meg, elsősorban az idősgondozásban (másodsorban a pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek számára nyújtott ellátásban, és harmadsorban a hajléktalan ellátásban).
- 4) Az alapellátásra várakozók száma alacsony.

- 5) Ellátotti célcsoport szerint is jellemző, hogy a jelenleg szociális szolgáltatást igénybe vevők jellemzően idős ellátásból egy másik vagy azonos idős ellátási típusba való bekerülésre várnak. Egyéb célcsoportok nem jelennek meg ilyen dominánsan a tipológiában.
- 6) Jellemzi a várakozókat a többszörösen és/vagy több szolgáltatóhoz benyújtott igények nagy száma. Közel minden ötödik igénylőnél regisztráltunk több helyre beadott igénylést. A többszörösen és/vagy több szolgáltatóhoz benyújtott igények esetén is az időselátás aránya kiemelkedően magas.

2. SZOLGÁLTATÓI JELENTÉSEK JELLEMZŐI

Az elemzés második részében azt vizsgáljuk, hogy milyen mintázatok jellemzik a szolgáltatók jelentési hajlandóságát. Az idősoros adatok (1. táblázat) az előző havi adatokhoz képest magasabb jelentési hajlandóságot mutatnak.

1. táblázat – Szolgáltatók jelentési kötelezettségének teljesítése – havi alapmegoszlások

Jelentő szolgáltatók	2016. május db	2016. június db	2016. július db	2016. augusztus db
TAJ-t vagy e nélkül jelentett	688	738	526	906
Nincs várakozót jelentett	3336	3193	3014	3947
Nincs jelentés	3658	3746	4152	2763
Összes szolgáltató⁷	7682	7677	7692	7616
Jelentő szolgáltatók	4024	3931	3540	4905
Jelentők aránya	52,4%	51,2%	46,0%	64,4%

2016. augusztus 1-re 4 905 szolgáltató tett jelentést (TAJ azonosító vagy ezzel nem rendelkező várakozókról, ill. nincs várakozót jelölt). Ez 27,8%-kal haladja meg az egy hónappal korábban jelentő szolgáltatók számát, és 17,9%-kal a korábban ismert legmagasabb értéket (2016. május). Ennek megfelelően csökkent a jelentést nem tevők száma és aránya, vele egy időben pedig nőtt a „nincs várakozó”-t jelölők száma és aránya.

Az összes olyan szolgáltató, amely adatokat rögzített 2016. júliusban az érintett szolgáltatók 64,4%-át teszi ki. 2016. júliusban csupán 46,0%, júniusban 51,2%, májusban 52,4% jelentett, vagyis a jelentők aránya a 2016. augusztusra jelentett adatok szerint állapot alapján jelentősen nőtt.

2016. augusztusban jelezték legtöbbször azt is, hogy nincs esetükben várakozó az adott szolgáltatásra, így a korábbiakhoz képest a jelentett adatok alapján pontossága nőtt. A 2016. augusztus 1-re a jelentést leadó szolgáltatók 51,8%-a jelentette, hogy nincs várakozója.

Az eddig legalacsonyabb jelentési kötelezettség elmaradást is 2016. augusztusban regisztráltuk. 2763 db) szolgáltatás mulasztotta el vagy a várakozókat vagy azok hiányát jelenteni. Ez az összes jelentés köteles szolgáltatást nyújtó szolgáltató 36,3%-a, vagyis több mint egyharmada a szolgáltatóknak. A 2016 júliusi jelentésben még a szolgáltatók 54%-a, júniusban 48,8%-a, májusban 47,6%-a mulasztotta el a jelentési kötelezettségét.

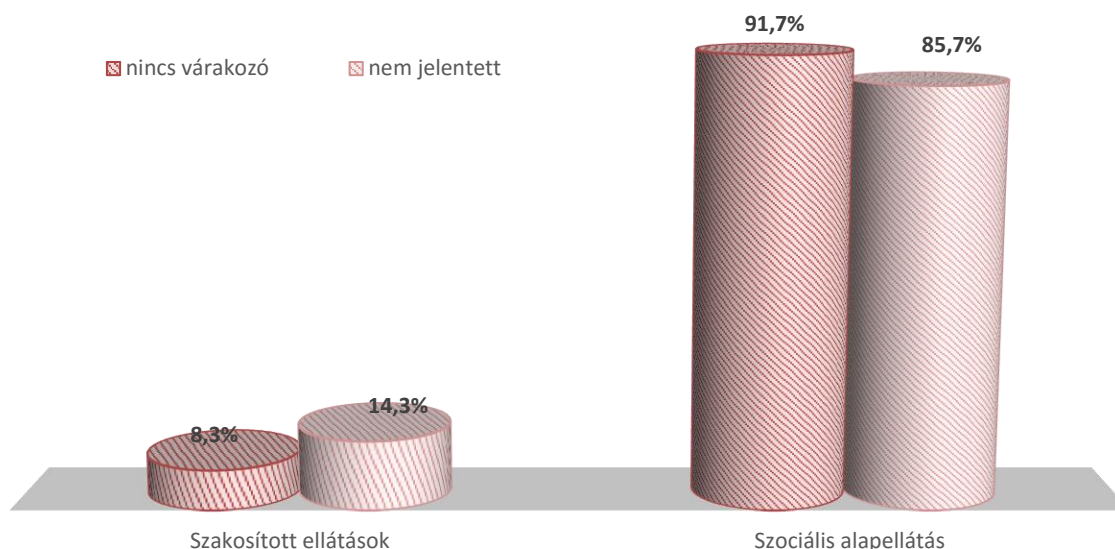
⁷ A szociális szakosított és alapellátásban szolgáltatást nyújtók (családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka, nappali melegedő és éjjeli menedékhely kivételével). L. 1993. évi III. törvény 20. § (2a) pontja.

A jelentési kötelezettség elmaradása esetén nem tudhatjuk, hogy a szolgáltató egyszerűen mulasztott, vagy egyéb okok (pl. félreértések, jelentési időszak elmulasztása) miatt nem jelölte be a nincs várakozó kategóriát a jelentéskor, ezzel jelezve, hogy esetében nincsenek szolgáltatásra várók.

Feltételezzük, hogy a jelentetthez képest több esetben nincsenek várakozók azon szolgáltatások esetében, amelyeknél a vizsgálat adatok szerint jellemzően nincsenek várakozó. Ezt a feltételezést erősíti, hogy a vizsgált hónapban az „nincs várakozó” jelöléssel élők (olyanok például, akik korábban nem jelentettek) döntő többsége a szociális alapellátásból került ki (lásd 1. diagram). Itt megjegyezzük, hogy a jogszabály kizárólag a várakozók jelentésére ír elő a fenn tartók számára kötelezettséget, arra az esetre, ha nincs várakozó nincs nevesítve a jelentési kötelezettség meghatározva a jogszabályban, amelynek rögzítésre megfontolásra érdemes lehet.

A „nincs várakozó”-t jelentők és a nem jelentők szolgáltatási formák szerint a következőképpen oszlanak meg (1. diagram).

1. diagram – „Nincs várakozó”-t jelölők és nem jelentő szolgáltatók megoszlásai

Alig minden hetedik nem jelentő szolgáltató tartozik a szakosított ellátásokhoz. A nem jelentők döntő többsége (85,7%) az alapellátások valamelyikében mulasztotta el kötelezettségét – éppen abban a szegmensben, ahol a várakozó státusz lényegesen kevésbé jellemző, mint a szakosított ellátásoknál.

Jól reflektál az igények határozott megoszlására, hogy a szakosított ellátásban a szolgáltatók 8,3% jelezte csupán, hogy nincsenek várakozók, miközben ugyanez az érték az alapellátásban 91,7%.

A szolgáltatástípus szerint rendezett tábla tovább pontosítja a képet (2. táblázat).

2. táblázat – Nem jelentők és „nincs várakozó”-t jelentők megoszlása ellátási típus és altípus szerint (júliusi adatok)

Ellátástípus	Altípus	Nem jelen- tett (db)	Nem jelen- tők aránya összes nem jelentőben	Nem jelen- tők aránya a szolgálda- tásban	Nincs vára- kozót jelö- lők a szol- gáltatásban
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek Otthona	21	0,7%	12,9%	13,5%
	Hajléktalanok otthona	2	0,1%	14,3%	Na.
	Idősek otthona	150	5,3%	17,8%	8,0%
	Pszichiátriai betegek Otthona	7	0,2%	9,1%	5,2%
	Szenvedélybetegek Otthona	4	0,1%	16,0%	4,0%
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek gon- dozójára	4	0,1%	17,4%	34,8%
	Hajléktalan személyek át- meneti szállása	26	0,9%	23,4%	37,8%
	Időskorúak gondozójára	60	2,1%	31,3%	22,9%
	Pszichiátriai betegek Átmeneti otthona	2	0,1%	28,6%	14,3%
	Szenvedélybetegek Átmeneti otthona	3	0,1%	42,9%	28,6%
Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	480	16,9%	34,9%	56,6%
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi Segítségnyújtás	46	1,6%	22,5%	42,6%
Közösségi ellátások	Pszichiátriai betegek részé- re nyújtott közösségi alapel- látás	30	1,1%	33,3%	57,8%
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi Alapellátás	25	0,9%	29,8%	61,9%
Lakóotthoni ellátás	Fogyatékos személyek ápo- ló-gondozó célú Lakóotthona	32	1,1%	29,1%	40,9%
	Fogyatékos személyek reha- bilitációs célú Lakóotthona	16	0,6%	37,2%	39,5%
	Pszichiátriai betegek reha- bilitációs célú lakóotthona	2	0,1%	15,4%	69,2%
	Szenvedélybetegek rehabili- tációs célú lakóotthona	2	0,1%	25,0%	62,5%
Nappali ellátás	Fogyatékos személyek nap- pali ellátása	101	3,6%	33,7%	54,7%
	Időskorúak nappali ellá- tása	297	10,4%	26,0%	70,5%
	Pszichiátriai betegek nappa- li ellátása	22	0,8%	24,2%	70,3%

	Szenvedélybetegek nappali ellátása	13	0,5%	14,9%	73,6%
<i>Rehabilitációs intézményi ellátás</i>	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	4	0,1%	20,0%	15,0%
	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	5	0,2%	41,7%	25,0%
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	1	0,0%	14,3%	57,1%
	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	12	0,4%	54,5%	22,7%
<i>Szociális étkeztetés</i>	Egyéb főzőhely	543	19,1%	61,7%	36,9%
	Szociális konyha	610	21,5%	46,1%	51,4%
<i>Támogató szolgáltatás</i>	Szállítás	84	3,0%	29,4%	62,9%
	Személyi segítség	82	2,9%	28,7%	66,8%
	Személyi segítség - szállításhoz kapcsolódó személyi segítség	101	3,6%	35,3%	60,5%
<i>Támogatott lakhatás</i>	Támogatott lakhatás				
	Fogyatékos személyek részére	37	1,3%	52,1%	33,8%
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	10	0,4%	38,5%	46,2%
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	9	0,3%	42,9%	52,4%

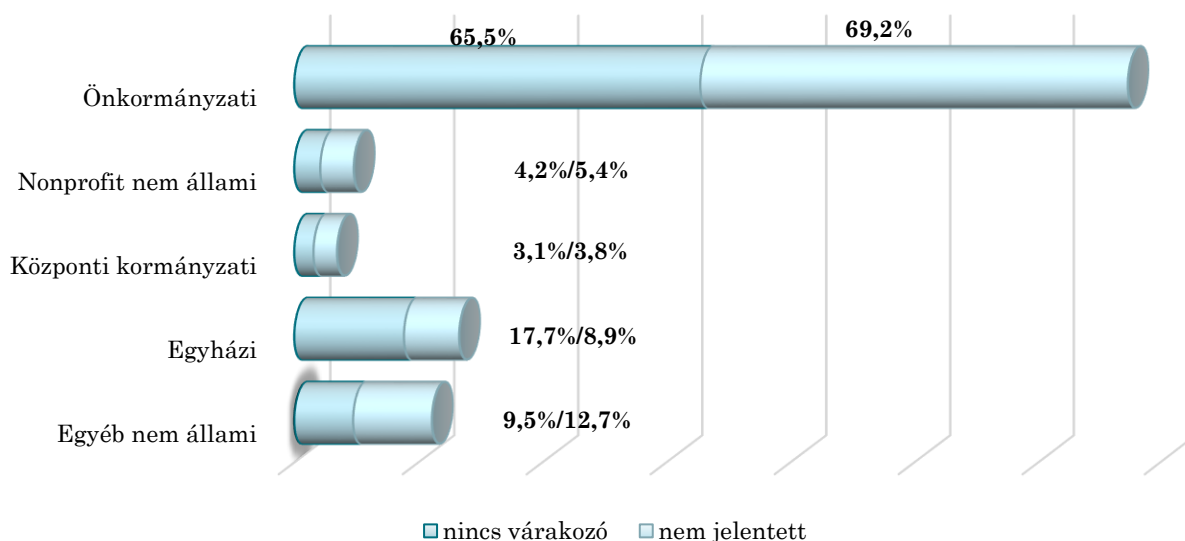
A nem jelentő szolgáltatások 73,2%-át az idősek otthonai (5,3%), a házi segítségnyújtás (16,9%), az időskorúak nappali ellátása (10,4%) és a szociális étkeztetés két altípusa adja (összesen 40,6%).

A várakozók nélküli szolgáltatások megoszlása szintén e szolgáltatások esetén tömörül leginkább. A teljes spektrum 65,64%-át teszi ki a szociális étkeztetés, időskorúak nappali ellátása és a házi segítségnyújtás. Változás az előzőhöz képest, hogy a támogató szolgáltatás egyes szolgáltatásai is közel 5%-os várakozói arányokat képviselnek ebben a szegmensben.

Ha a szolgáltatások (szolgáltatásnyújtási helyek) számához képest vizsgáljuk a jelentők számát, ak-kor 34 altípus közül 25 esetén a nem jelentők aránya eléri vagy meghaladja a 20%-ot, 14 esetben a 30%-ot, hét esetben pedig a 40%-ot is. Három olyan szolgáltatást találtunk, amely esetén a nem jelentők aránya meghaladja a szolgáltatások felét: szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye 54,5%, egyéb főzőhely 61,7%, támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére 52,1%.

A nem jelentők és nincs várakozót jelölők megoszlását jellemzi még a fenntartó típus szerinti megoszlásuk (2. diagram)

2. diagram – Nincs várakozót jelentők és nem jelentők megoszlása fenntartótípus szerint

A nincs várakozót jelentők többsége természetes módon jelenik meg az önkormányzati fenntartású szolgáltatóknál ilyen arányban, hiszen ebben a fenntartó típusban található a legtöbb alapszolgáltatás, ezzel pedig a legtöbb jelentésre kötelezett, de várakozókkal nem érintett státusz.

Azonban a nem jelentők döntő hányada is ebből a szférából kerül ki. A nem jelentők több mint két-harmada (69,2%) önkormányzati fenntartású szolgáltató. A civil szférában minden 8-dik szolgáltatót (non-profit nem állami fenntartókkal együtt minden 7-dik), az egyháziban minden 11-dik szolgáltatót találtuk a nem jelentők listáján. A többi fenntartó típus az előbbiektől magasabb jelentési hajlandóságról tett tanúságot.

Összefoglalásként elmondható, hogy a nem jelentők többnyire olyan szociális alapszolgáltatást nyújtok, amelyek önkormányzati fenntartásban vannak. Másodsorban tartoznak civil vagy egyházi fenntartókhoz, esetleg egyéb fenntartó típusba

2.1. A NEM JELENTŐK TÍPUSAI ÉS NEM JELENTŐ SZOLGÁLTATÁSOK EGYÉB JELLEMZŐI

A jelentők (vagy éppen nem jelentők) hozzáállásának változásáról adhat képet, ha megvizsgáljuk, milyen módon változott a jelentők jelentése az előző hónaphoz képest. Ehhez két hónap jelentési adatait vetjük össze. Mivel két hónap tipológiai táblájában is 12-féle típus jelenik meg, a táblázatban csak a legdominánsabb típusokat közöljük (3. táblázat).

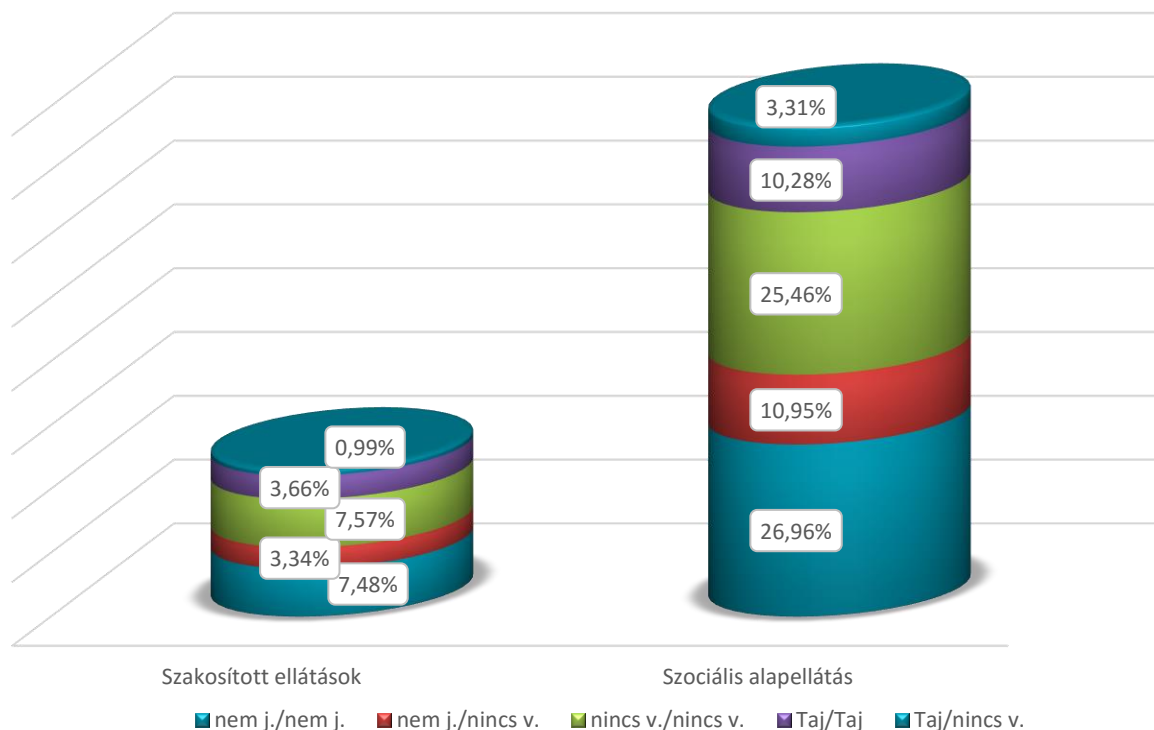
3. táblázat – Jelentési tipológia összesítő minden szolgáltatóra (június/július)

Jelentési formák változásai	db	arány
Sem júniusban, sem júliusban nem jelentett	2 563	33,4%
Júniusban „nincs várakozó”/most nem jelentett	178	2,3%
Júniusban és most is „nincs várakozó”	2 451	31,9%
Júniusban és most is TAJ-számmal jelentett	969	12,6%
Júniusban TAJ-számmal/most nem jelentett	1 128	14,7%
Egyéb	383	5,0%
Összesen	7 672	100,0%

Az érintett szolgáltatók 33,4%-a egyik hónapban sem jelentett. A két hónap összevetésében 178 olyan szolgáltató található, amelyik júliusra „nincs várakozó”-t jelölt augusztusra viszont már nem jelentett. 14,7% júniusban TAJ azonosítóval jelentett, augusztusra pedig nem jelentett. Mindössze 12,6% azok aránya, akik előző hónapban és most is TAJ azonosítóval jelentettek. 31,9% következetesen a „nincs várakozó” jelöléssel élt, és mindössze 5% azok aránya, akik ezektől eltérő módon jelentettek.

Ehhez hasonlóan – további tájékoztatást adva a szolgáltatásokról – ellátási formák szerint is besorolhatjuk a nem jelentőket és nincs várakozót jelölőket típusok szerint (3. diagram).

3. diagram – Ellátási formák szerinti típusok (júniusi jelölés/július jelölés)

A szociális alapellátásokban található a legtöbb olyan szolgáltató, amely (két hónapra nézve) kétszer egymás után nem jelentett. Az összes ismételten nem jelentő 78,3%-a itt található. A szakosított ellátásokban a két hónapban nem jelentők 21,7%-a található – közel minden ötödik nem jelentő szolgáltató.

A másodszer is nincs várapozót jelölők 77,1%-a az alapellátásban jelenik meg, ahogy a TAJ-számmal jelentők 73,3%-a is. Ellátási típusok szerint besorolva további részletekre derül fény (4. táblázat).

4. táblázat – Ellátástípus szerinti jelölések (június/július)

Ellátástípus	nem j./ nem j.	nem j./ nincs v.	nincs v./ nincs v.	TAJ/ TAJ	TAJ/ nincs v.
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás	4,57%	2,13%	4,45%	2,48%	0,62%
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	1,53%	0,53%	1,47%	0,57%	0,24%
Házi segítségnyújtás	6,51%	2,26%	5,87%	2,56%	0,76%
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	0,97%	0,41%	0,87%	0,35%	0,10%
Közösségi ellátások	0,85%	0,24%	0,72%	0,32%	0,12%
Lakóotthoni ellátás	0,60%	0,46%	0,65%	0,41%	0,10%
Nappali ellátás	7,97%	3,19%	6,47%	2,68%	0,93%
Rehabilitációs intézményi ellátás	0,28%	0,04%	0,25%	0,15%	0,03%
Szociális étkeztetés	9,47%	4,25%	10,45%	3,72%	1,16%
Támogató szolgáltatás	1,19%	0,60%	1,09%	0,65%	0,24%
Támogatott lakhatás	0,50%	0,18%	0,75%	0,04%	0,00%

A legtöbb „rendszeresen” nem jelentő a nappali ellátásokból (23,2%), a házi segítségnyújtásból (18,9%), a szociális étkeztetésből (27,4%) kerül ki (vagyis a szociális alapellátásokból). A szakosított ellátások közül egy igazán domináns típust találtunk az ismételt nem jelentők között, az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátásokat (13,3%).

Ugyanakkor a harmadik oszlop arról informál bennünket, hogy ugyanezekre az ellátás típusokra igaz az is, hogy nem jelennek meg dominánsan a várapozók, így feltehetően az elmaradt jelölések (ha a szolgáltató jelentett volna) a „nincs várapozó” rubrika statisztikáját erősítenék elsősorban.

A második oszlop adatai is az előző feltételezést erősítik, hiszen a korábban nem jelentők, majd augusztus 1-je vonatkozásában nincs várapozót jelölők éppen ezekben az ellátási típusokban jelen-tettek leginkább (és ezzel kerültek át a nem jelentőkből a nincs várapozó kategóriába).

Fenntartó típus szerint a következő megoszlást találtuk (5. táblázat).

5. táblázat – Fenntartótípus szerinti jelölések (június/július)

Fenntartó típus	nem j./ nem j.	nem j./ nincs v.	nincs v./ nincs v.	TAJ/ TAJ	TAJ/ nincs
Egyéb nem állami	3,0%	1,3%	3,2%	1,5%	0,4%
Egyházi	5,6%	1,9%	4,4%	1,9%	0,5%
Központi kormányzati	2,1%	1,1%	2,0%	0,9%	0,4%
Nonprofit nem állami	1,7%	0,6%	1,3%	0,8%	0,2%
Önkormányzati	22,0%	9,4%	22,1%	8,9%	2,9%
Összesen	2343	972	2247	948	292

A táblázat megerősíti a korábban elmondottakat: az önkormányzati fenntartók között jelenik meg inkább az ismételt nem jelentők többsége (63,8%).

2.2. EGYÁLTALÁN NEM JELENTŐ SZOLGÁLTATÓK

Összességében 1 995 olyan szolgáltatást találtunk, amely még egyetlen alkalommal sem jelentett. Ez az összes érintett szolgáltatás 26%-a. Ebből 1 722 tartozik a szociális alapellátásba, ami 86,3% – követve a korábban mutatott tendenciát. Ellátási típus szerinti megoszlásukat a 6. táblázat mutatja.

6. táblázat – 2016. augusztus 5-ig sem várakozót, sem „nincs várakozó”-t nem jelentő szolgáltatók

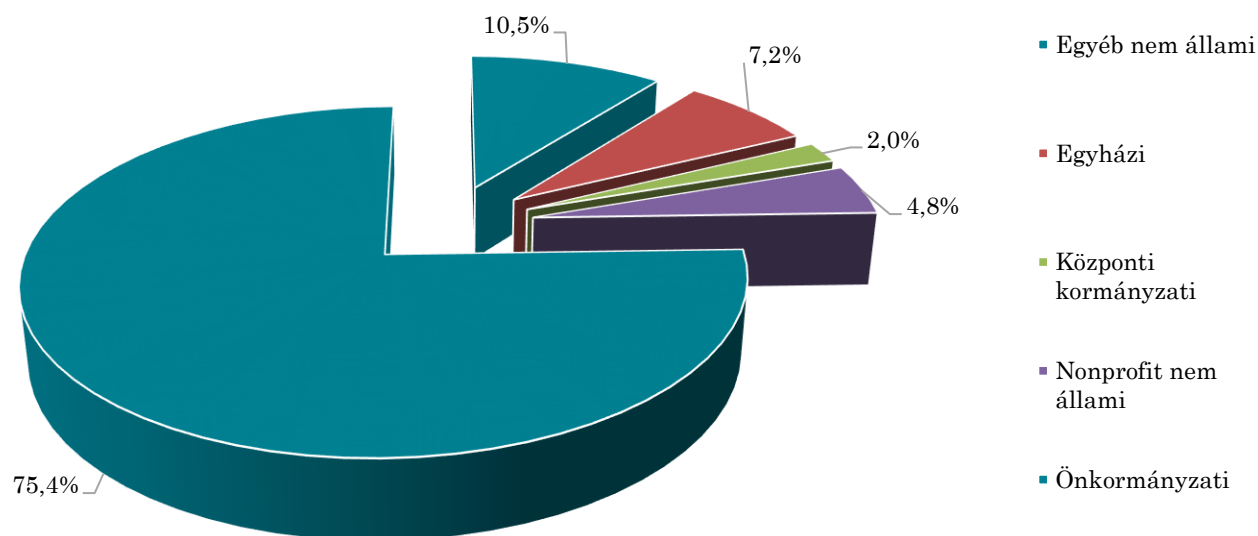
Ellátástípus/altípus	nem jelentők száma	nem jelentők %
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás összesen	123	6,57%
Fogyatékos személyek otthona	11	0,56%
Idősek otthona	105	5,35%
Pszichiátriai betegek otthona	5	0,25%
Szenvedélybetegek otthona	2	0,10%
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás összesen	69	3,52%
Fogyatékos személyek gondozóháza	2	0,10%
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	22	1,12%
Időskorúak gondozóháza	42	2,14%
Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	1	0,05%
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	2	0,10%
Házi segítségnyújtás	319	16,25%
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	29	1,48%
Közösségi ellátások összesen	35	1,78%
Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	20	1,02%
Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	15	0,76%
Lakóotthoni ellátás összesen	29	1,48%
Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	18	0,92%
Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	8	0,41%
Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	2	0,10%
Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	1	0,05%
Nappali ellátás összesen	298	15,18%
Fogyatékos személyek nappali ellátása	72	3,67%
Időskorúak nappali ellátása	207	10,55%
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	11	0,56%
Szenvedélybetegek nappali ellátása	8	0,41%
Rehabilitációs intézményi ellátás összesen	15	0,76%

Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	2	0,10%
Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	2	0,10%
Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	1	0,05%
Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	10	0,51%
Szociális étkeztetés összesen	920	46,87%
Egyéb főzőhely	430	21,91%
Szociális konyha	490	24,96%
Támogató szolgáltatás	121	6,16%
Támogatott lakhatás összesen	5	0,25%
Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	1	0,05%
Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	2	0,10%
Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	2	0,10%

A 6. táblázat szerint a rendszeresen nem jelentők közel fele (46,87%) szociális étkeztetést nyújt, további domináns szolgáltatás típusok pedig a nappali ellátás (15,18%), a házi segítségnyújtás (16,25%). Az összes tendenciózusan nem jelentő szolgáltató 78,3%-a itt jelenik meg. A szakosított ellátásoknál az idősek otthona és a hajléktalan ellátás két altípusa (lásd kiemelés) együtt dominál a leginkább, azonban együttes arányuk így sem éri el a 10%-ot. A nem jelentő szociális alapellátáson belüli szolgáltatások, ezen belül a szociális étkeztetés magas aránya vélhetően a szolgáltatás jellegével magyarázható, valamint azzal, hogy a nemleges/nincs várakozó jelentési kötelezettséget a jogszabály nem nevesíti.

Fenntartótípus szerint a következő megoszlást találjuk (4. diagram).

4. diagram – 2016. augusztus 5-ig nem jelentők megoszlása fenntartó típus szerint

A tendenciák gyakorlatilag változatlanok, annyi különbséggel, hogy a vizsgált időszakig nem jelentők között az önkormányzati fenntartók aránya a havonta nem jelentőkhöz képest 6%-os növekedést mutat, vagyis minden négy konzekvensen nem jelentő közül három önkormányzati. Ebben a fenntartó típusban a legjellemzőbb a jelentések elmulasztása. Ezt követi az egyéb állami szféra, majd az egyházi. Ennek hátterében vélhetően az áll, hogy a szociális alapszolgáltatások, ezen belül is a szociális étkeztetés esetében a legtöbb nem jelentő szolgáltatások száma.

2.3. ÖSSZEFOGLALÁS

Összegzésként elmondható a következő:

1. A jelentési hajlandóság nőtt a 2016. augusztus 5-ig tartó jelentési időszakban, ami vélhetően a válaszadási hajlandóság növekedését jelzi.
2. A nem jelentő szolgáltatók döntő többsége szociális alapellátást nyújt (különösen a szociális étkeztetésben, a házi segítségnyújtásban és a nappali ellátásban maradnak el a jelentések nagy számban és konzekvensen).
3. Négyből három nem jelentő szolgáltató önkormányzati fenntartású.
4. A „nincs várakozó”-t jelentők dominánsan a szociális alapellátásból kerülnek ki..